

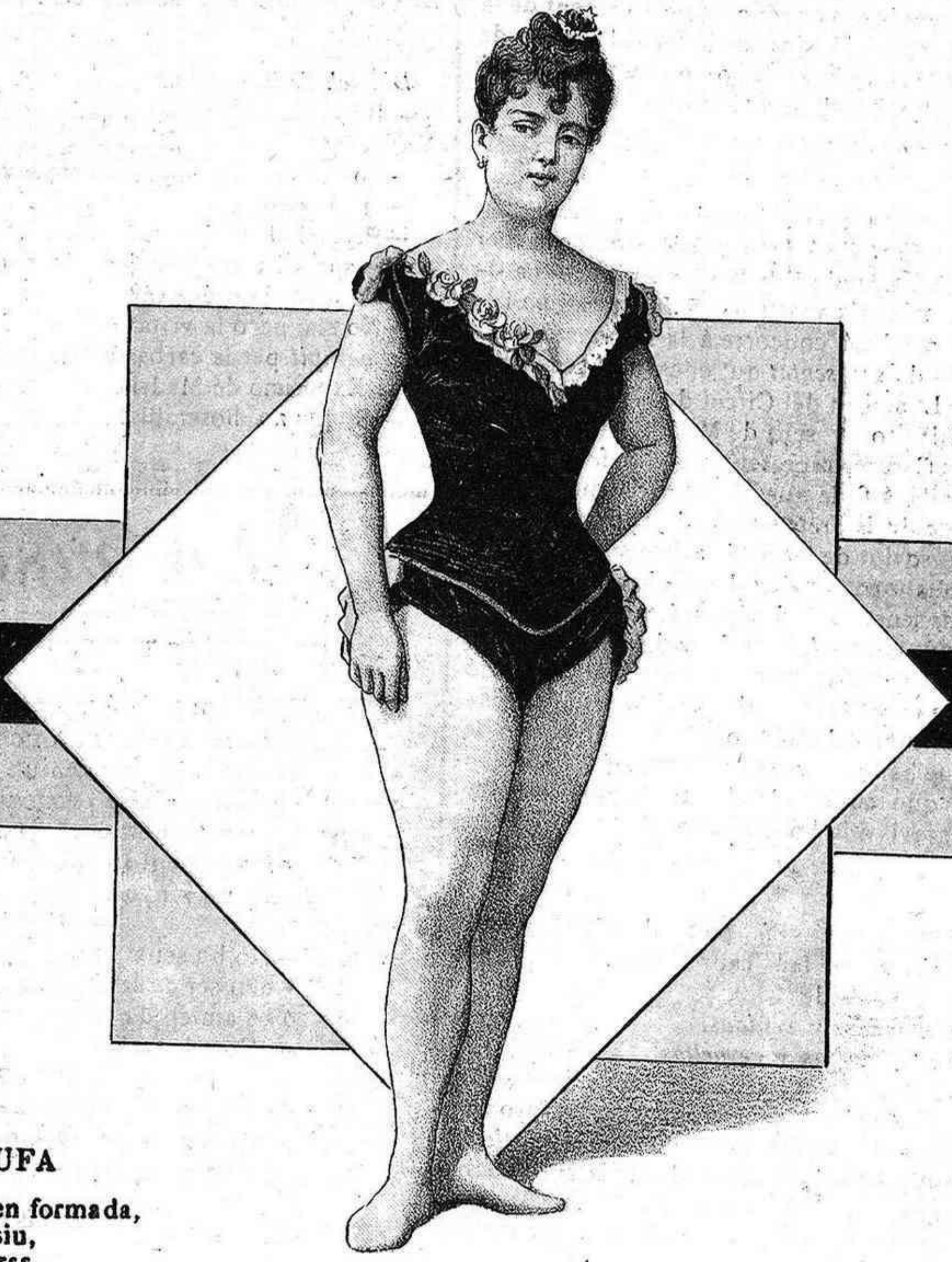
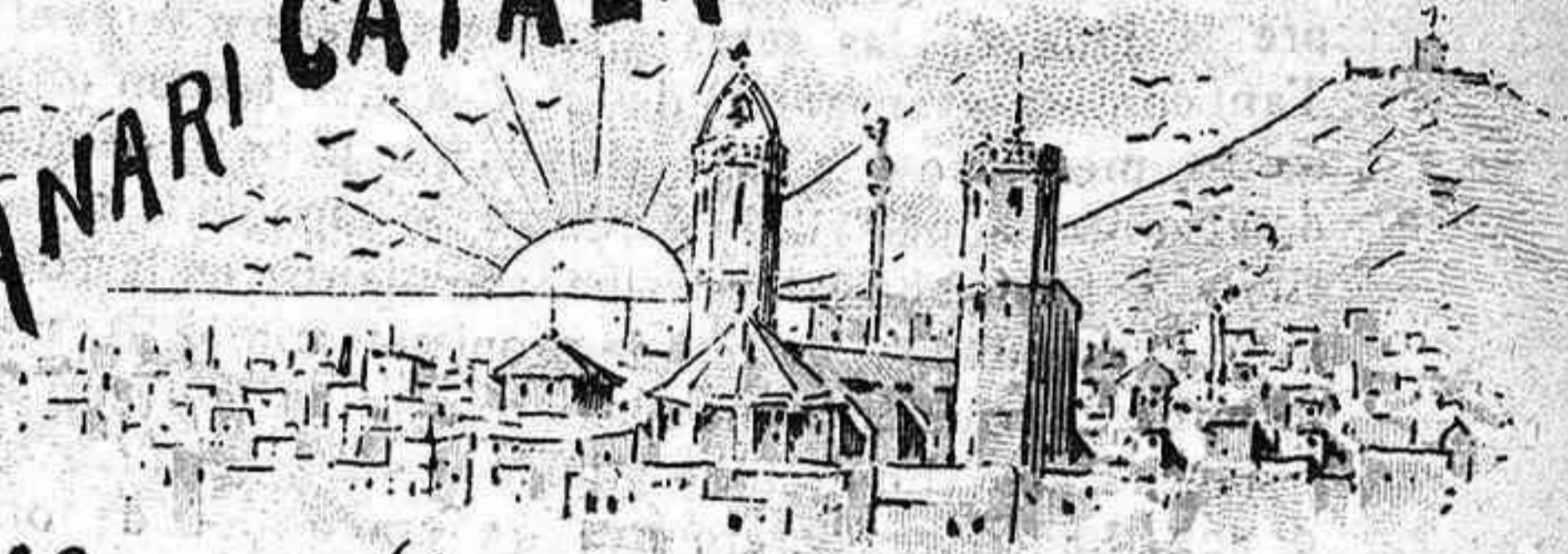

Ag. 1894

LA TOMASA

SETMANARI CATALÀ

10 centims lo número

BONA ESTUFA

Alta, hermosa, ben formada,
 de caràcter expansiu,
 se recomana de veras
 per' quan arriui 'l fret viu.

DE DIJOURS A DIJOURS

LA desferra del *Circo Ecuestre* que tants desocupats contemplan, uns per curiositat y altres per passá 'l rato, ha sigut causa fins de sensiblerias per part de moltíssims que no mes gosan en aquet mon veyent donas á caball, y ara 's creuhen qu' han perdut per sempre la pista de las sevas aficions al *gènere de punt*. Tant com vá avansant 'l desfet d' aquell fustám mitj corcat, mes 's nota la conveniencia que hi havia de que desapareixés aquell edefessi que ab la capa de la interinitat s' havia abrigat anys há, soplujantse en la porxada d' expedients y drets de propietat contra 'ls xá-fechs de disposicions que plovián, pero qu' era com si plogués á mar. Lo desmontatje de la cúpula del *Circo*, d' aquell barret pocavergonya qu' era la mofa de tots 'ls batlles predecessors del present, ha sellat la energia alcaldesca sens' precedents en la historia dels municipis barcelonins. Y ¡cosa rara! ni una veu s' ha alsat protestant descaradament d' aquella destrucció, perque 'ls mateixos que s' oposavan á que 's complís lo manat per l' Alcaldía no han gosat á sostenirho en lloch mes que de portas endins, convençuts no solament de la inutilitat de sa oposició, sino de la falta d' apovo de tots quants ciutadans estiman la completa urbanisació de la ciutat y 'l principi d' autoritat local que fins ara havia anat en dansa.

* *

A propòsit de dansa; no es mala dansa la que ballan 'ls regidors de la *Cort* al só de la música composta per lo mestre Cabriñana, puig 'l ball vá seguint més animat que may, gracias als acorts de la *Junta magna* invitant á tots 'ls partits á concorre á la imponent manifestació qu' ha deixat *sentat* qu' encare 'ls espanyols tenim dignitat. L' actitud del *Circol de la Unión Mercantil de Madrid*, tot y sent de Madrid, pot servir de patró á tots 'ls Centres representants y defensors dels interessos generals, á fi de que, se tracti de qui 's tracti, surtin á sostenir 'ls drets sagrats dels contribuyents víctimas massa sovint de las arbitrariedades, capritxos é infamias de molts que 's valen d' una investidura oficial pera ferse 'ls seus... y 'ls d' altres, á cara descuberta, creguts fins avuy que 'l *laisser faire* dels administrats era son escut y fentse cárrech de que una representació oficial sense sou es un empleo de parar la má. 'Ls respectabilíssims elements de tots colors, sense distinció de cap manera, que han prés part en la manifestació, han contribuït á que aquesta hagi resultat una solemne funció de desagravis á la honra nacional.

* *

Los cablegramas rebuts fa poch de Cuba son d' aquells tan *realistas*, que fan caure las alas del cor del mes optimista. Després de

*tantas idas y venidas,
tantas vueltas y revueltas*

dels Maceos y Máximos Gomez per' impedir la *safrá* y per' rebassar la *trocha*, jugant á fet ab nostras tropas, la qüestió es que aquella gentussa (segóns las *noticias sensibles* d' un diari *fosch*) 'ns han donat la gran ensafrada que ha contribuït á enredar més y més la troca, motivant comentaris y pronóstichs que colocan al

amó de las cireras á l' alsada d' un pallè. Mentrestant deu anar arrivant la ja fatigosa época de las operacions que may acaba d' arribar del tot, lo qual no deixa de ser una esperansa pe 'ls que beuhen á galet y no saben confegir. En fi, que totas las escenas que se succeheixen en lo teatro de la guerra de Cuba acreditan ben bé qu' alló es un verdader *teatro* que funciona baix la direcció d' un primer galan qu' en qualsevol teatro de qualsevolga nació, en premi als seus triunfos, arreplegaria trunfas per tot l' any y algo més.

* *

Efecte de la *ditxosa* guerra separatista, que se n' ha endut tants cents companys d' armas á la manigua, la festa del cos d' infantería ha resultat aquí semi-trista, reflectantse en los rostres d' oficials y soldats la falta d' humor d' altres anys en los quals l' alegre carácter del soldat espanyol s' esbarjia per carrers y plassas y establiments públichs, encomenantse 'l seu regositj á nostres 'ls paysans que sempre hem sentit per nostres militars viva simpatía... de sargento á n' avall. Al recordar los perills que corren 'ls de Cuba, 'ls soldats d' aquí no s' han vist *ab cor d' echar canas al aire*, y sols s' han cuydat d' encomenar los vins á sa *Patrona* desde 'l temple de Sant Agustí y á n' als morts... 'ls ho han dit de missas. *Otro año será.*

* *

Diálech de la setmana.

—Bé; ¿que te 'n sembla del quadro bíblich de 'n Marqués?

--Tot m' agrada, menos lo protagonista, 'l fill de Deu.

—¿Pró, perquè?

—Perqué 'l trobo massa esllanguit, no 's destaca, poch espressiu, poch majestuós, gens divinísat.

—¿Y que hi enténs tú?

—No rés; pero la vritat es que 'l *Mesias* sembla qu' es tuga *ensopit* per la carbassa que varen donar al quadro en la Exposició de Madrid, ab tota la injusticia, oy?

—¿Si que no hosembla!

PEPET DEL CARRIL.

La visita

—V AGI á mirá qui ha trucat,

—digué la senyora Antonia,
una vella de mal genit
y un xich massa reganyosa.

Al cap de molt poch moments torna, dihent la minyona:

—Es un senyor.

—¿Com se diu?

—No ho se; s' espera á la porta,
y deu ser de la familia
ó be amich de la senyora...

—¿Com ho sabs?

—Perque m' ha dit,
sense gastarli cap broma:

—«Digas, noya: ¿Qué no hi es
aquella poca-vergonya?»

LLUÍS SALVADOR.

¡PER UN RENECH!...

Jo hi tingut la gran desgracia de que 'l bando aquell de Gracia, punta en blanch, m' arreplegués...

¡Per culpa d' una femella!... ¡jo hi tingut la mala estrella de carregá ab 'ls neulés!...

Del tal bando, jo me 'n reya, perque may del mon, me creya que l' haguessin fet per mí...

Mes ¡ay!... ¡Está vist qu' un home no 's pot pendre res de bromal! ¡No hi ha mes!... ¡S' ha de patí!

Pe 'l passeig de la Gran-vía, l' altra tarde, jo seguía á una xicota de preu...

¡Quina mossa mes bufona!... ¡Rossa, ben feta, grassona! .. ab una cara... ¡y un peu!

¡'Ls peus de la dona aquella eran una maravella!... ¡nanos com dos grans d' arrós!...

Per xó, coixejant y ab pena, jo, empenyat d' aquella nena vaig seguir-la igual qu' un gós!

—¡Vetaquí 'l-contrast!—pensava mentre 'ls peus li contemplava. —Aixó es menut y pol'it

¡Tu en cambi quins barcos portas! Y ab uns callos que hi comportas... ¡com duros del rey petit!

¡Ella dins la sabateta belluga uns peus de dayneta,

A una mossa de safreig

Vas pregonant, sens empaig, «que soch gandul, que soch lleig, que fins fá venir mareig mirar la ratxa que faig.

Que anar, no puch, á Montroig perque 'l poble, de mí, fuig, que só, de 'l vici, l' estuig, y fer mal es lo meu goig.

Que ab asquerós balandreig per carrers y plassas vaig, proferint insults á raig al bitxo-vivent que veig.

Que tinch síntomas de boig, que 'm detesta tothom, puig só, de 'l pésim, lo rebuig y que per re 'm torno roig»

Criticarme es ton desitj, però no t' enjogo á passeig pera eixir d' eix xafardeig, partinte de mitj á mitj.

SANCH DE CARGOL.

molsuts, menudets, bufóns!..

Tu, per veure si l' atrapas, mous uns peus que semblan grapas y ab ulls de poll com sigróns!.. —

Reflexionant ma desgracia, després del passeig de Gracia, vam entrá al Carrer Major...

Ella ab son passet de fura... jo esperant la coyuntura de declarar-li l' amor!...

Va girarse esporuguida... y al veurers tan perseguida, va posarse á apretá 'l pás...

Jo veyent que m' escapava, als dimonis 'm donava pró... ¡Gamba que gambarás!

¡Com finí nostra carrera?

¡Ay de mí!... Quan ja propera me la veyá... Pe 'l meu mal,

llenso uns quants renechs... ¡y en- M' havia aixafat un callo... [callo]

¡cert graciós municipall Alló no fou trepitjada...

va ser una repenjada, la que 'm clavá aquell ninot...

¡Vaig quedar fent tamborellas!... no vaig veure las estrelles...

¡vaig veure la lluna y tot!

Y 'l mes trist es qu' ab gran sorna, va afegirhi encar la torna dihentme:

—Dispense, fill...

Más, se 'n fa veinte pesetas;

Cosas de Gracia

¡porque ha dicho tres punxetas! y á mes á mes un co... nill!

El renegar es privado y si bien lo he trepitjado y le habré fet la santíssima;

Debia al xafarli 'l peu, exclamar: «¡Vacha per Deu!» ó «¡Ave María Puríssima!

Vaig dir-i —Es á dir, qu' encara, no 'n tinch prou?...

—¡La cosa es clara!

¡ya lo sé que li he fet mall...

Mas... la multa no 's perdona si 'l pisé como á persona

¡páguim com municipal!

Y advierta, que si vacila, me lo llevo á ca la vila

y 'l tanco en un calabós!—

Jo al veurem en tals apuros vaig afluixá 'ls quatre duros,

y ell va dir:—Vacha con Dios.

Y fugint d' aquella fiera vaig tornármem endarrera

escurat, sense un diné..,

malehint la meva estrella,

dant als diables la femella

y ab 'l peu tot fet malbé!...

Y en vista de tal desgracia,

juro que may mes á Gracia,

farán festa ab dinés meus.

¡Jo no 'm moch de Barcelona

darrera de cap mes dona...

per ben fets que tingui 'ls peus!

M. RIUSEC.

TALONARIS

PERA

apuntacions del sorteig de Nadal

Magníficament litografiats é impresos

á dugas tintas, ab l' alegoria

de la Fortuna

Los de 100 fullas, á 80 cénts.

” ” 50 ” á 50 ”

VENTAS AL PER MAJOR Y MENOR

LITOGRAFIA BARCELONESA

DE

RAMON ESTANY

5, Carrer de Sant Ramón, 5,

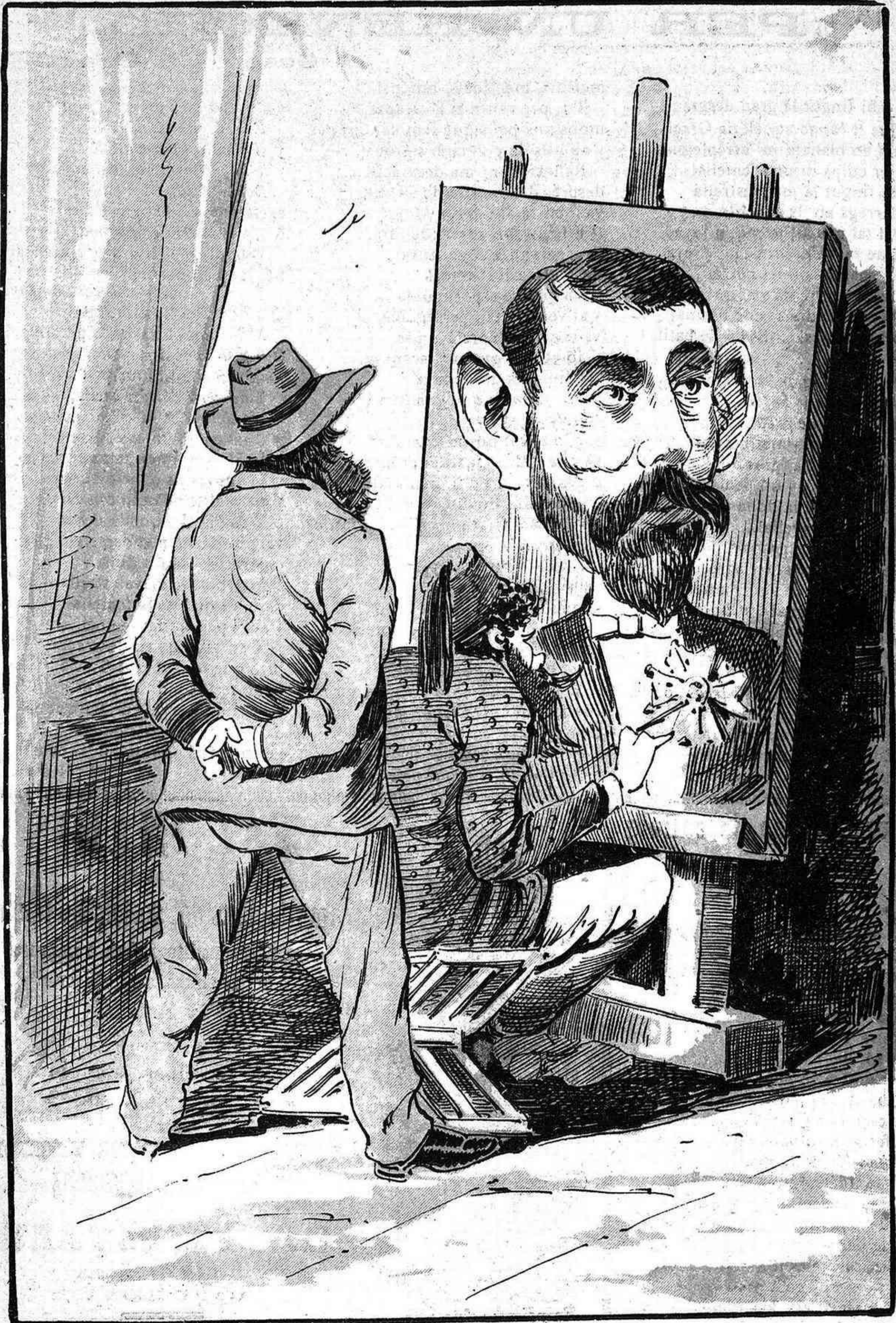
BARCELONA

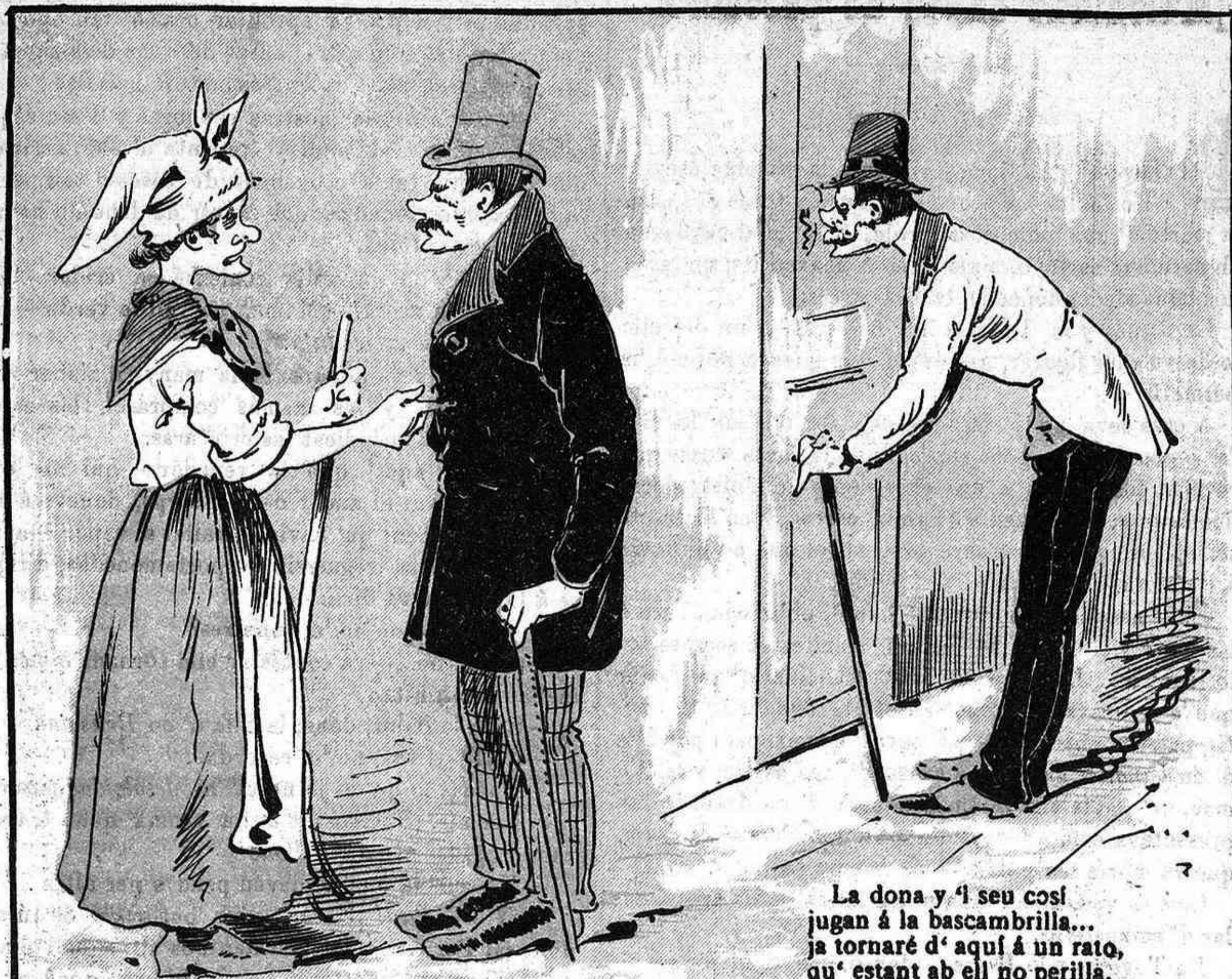
Es indispensable este Resguardo para el cobro

Als senyors corresponsals de LA TOMASA, llibreters, kioskos y demás punts de venta, se 'ls farà lo desquento acostumat.

RETRATO D' UN «CACIQUILLO» ANOMENAT BARBERILLO

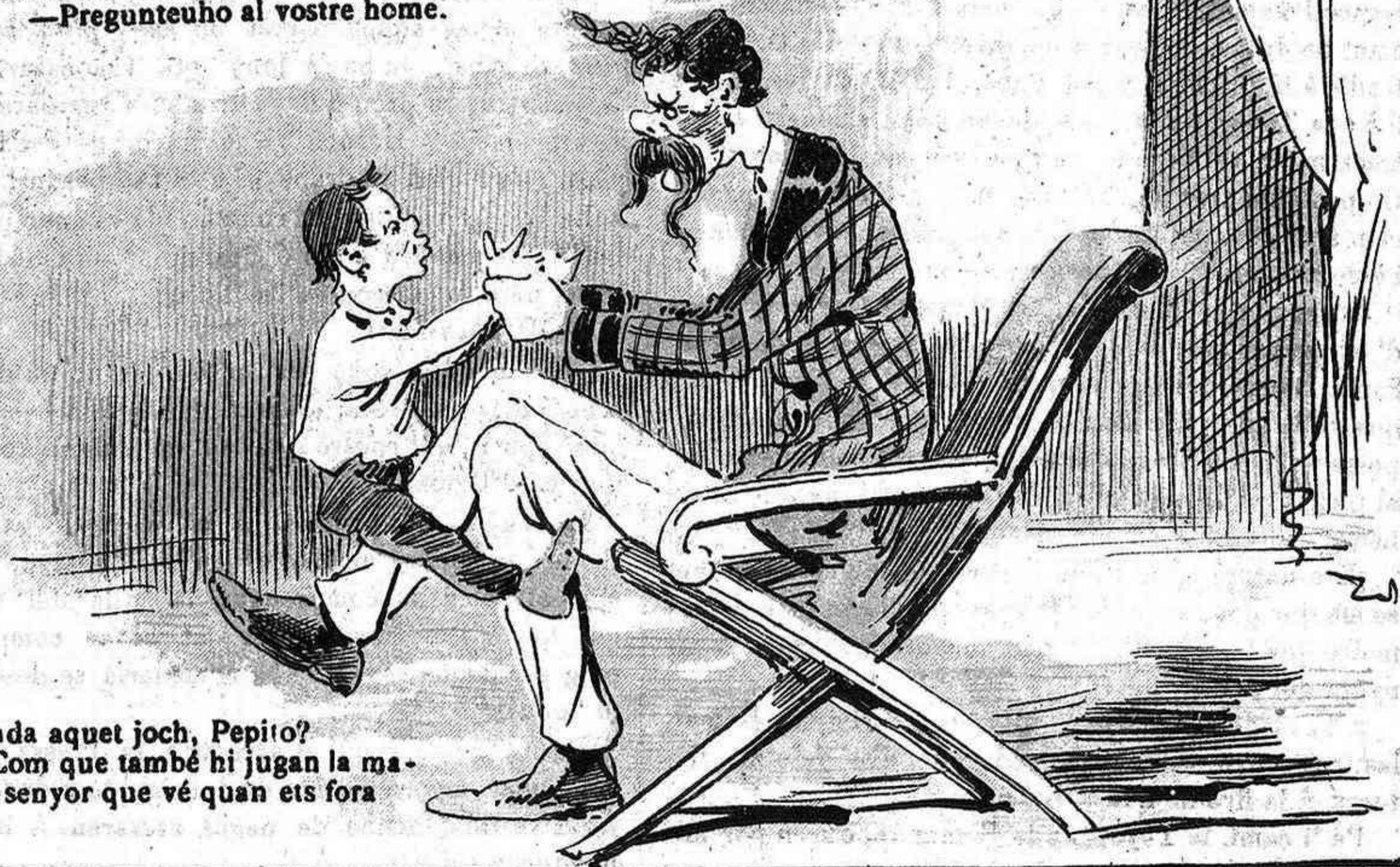
Aquet tipo deliciós
per res del mon s' encaparra,
y si es cert que té 'l cap grós...
hi té encare mes la barra.

La dona y 'l seu cosí
jugan á la bascambrilla...
ja tornaré d' aquí á un rato,
qu' estant ab ell no perilla.

—Senyor Manel, podria dirme perquè tots los que 'm
veuen aquet parell de punxas al mocador, se posan á
riure?

—Pregunteuho al vostre home.

—¿T' agrada aquet joch, Pepito?

—¡Vaya! Com que també hi jugan la ma-
má y aquell senyor que vé quan ets fora

¡Malehidas casas de pessebre!

LA Tuyetas y la Ramey vivían á la mateixa escala. No tenían encare trent' anys y totas dos eran ja mares d' una numerosa prole, á la qual cuydavan ab acendrat carinyo, aixís com á sos marits, qu' eran dos bons xicot: dependents de Comers.

La Ramey y la Tuyetas no més tenían un defecte: lo de volguer figurar mes de lo que la seva posició 'ls permetia.

A casa seva no 's desdenyavan de *batejar* lo vi y fer sopas dels rosegons sobrants de la taula, cosas que revelan desseguida á dos excel·lents administradoras domésticas; pero quan sortian al carrer, y en lo tracte social, los agradava treure mes al sol que no hi havia á l' ombra.

Ellas nasqueren en bressol humil, pobrissim, pero á las sevas visitas los hi havian manifestat sempre tot lo contrari. La Tuyetas, qu' era filla d' un faster que 's dedicava á la especialitat de *banchs pe 'ls cantis*, passava entre totas las sevas coneixensas per filla d' un *banquer* arruinat á causa d' una estafa; y la Ramey, qu' havia vist la llum á casa d' un drapayre, se presentava com á filla d' un gran *comerciant de draps* que va morir sense deixar los papers en regla.

Com se veu, ni á l' una ni á l' altra podia tractárlas d' embusteras.

La Tuyetas y la Ramey, deyan, ab la major serzillès del mon: *triató, frábica, gomapatía y magnesia farmacenta* y otras barbaritats per l' estil! pero 'ls seus coneguts, qu' estavan convensudissims de que eran, respectivament, fillas d' un banquer y d' un comerciant de draps, no tenian inconveient en dir D.ª Gertrudis á la primera, y á l' altra, D.ª Remedios. Sob e tot á la Tuyetas, no 's descuydavan may de donarli aquet tractament, tal vegada perque tots sabian que 'l seu tio possehia tres ó quatre *ingenios* á Cuba, que passarian á n' ella, perque 'l rich americano havia tingut á bè deixar hereva á la seva neboda.

Coneguda la flaca de las dugas casadetas, no es d' extranyar que, quan l' any passat y en la diada de Santa Lluçia, va dirlos hi la senyora del primer pis que volia anar á la fira á comprar alguna caseta de pessebre per la seva quitxalla, contestessin totas dos al plegat qu' ellas també volian anarhi pera firar als nens.

¡Era natural! Ellas podrian passar una setmana sense menjar postres, pero no estavan disposadas á permetre que 'ls seus fills fossin menos que 'ls de la senyora del primer pis.

A la tarde del esmentat dia van dirigirse, donchs, las tres senyoras, acompanyadas de deu ó dotze criaturas, á la fira de Santa Lluçia.

Pe 'l camí, la Tuyetas y la Ramey repetiren per miléssima vegada á la seva distingida amiga, que si sos

pares no haguessin mort haurian tingut cotxe y prous diners pera deixar endarrera á n' en G'rona; y la senyora del primer pis va aprofitar ocasió tan oportuna pera referir de nou que l' autor del seus dias sigué un guapo general, mort en una espantosa batalla.

Un cop á la fira las nostras senyoras y 'l seu séquit, rebent trepitjada d' aquí y empenta d' allá, arrivaren devant d' una taula provehida de casetas tan perfectament confeccionadas, que á ser de debó no haurian estat may per llogar.

Al véurelas la quitxalla comensá á cridar: "¡Mamá, jo vull la *groza!*—¡Mamá, per mi la verda!—¡Mamá, *compam la vremella!*..."

La venedora va donarse bona manya á alabar la seva mercadería, y las mamás compraren las caseas que 'ls hi havian indicat las criaturas.

Pero ¡vet' aquí! que la venedora—qui ab lo seu parlar semblant al xiular de las serps, donava á compondre clarament qu' havia treballat al vapor,—avants que las senyoras treguessin lo portamonedas, dirigint-se á la Ramey va dirli:

— Escolta ¿què no 'm coneixes?

— ¡Ay!... no...—va contestar ella tornantse mes vermella qu' un bitxo.

— Soch la Salut, dona; la filla d' en *Brusetas*.

— ¡Ay! ¡ay! ves, no 'm recorda...

— Donchs lo qu' es jo no m' hi *desolidat* mes de la teva fesomia. ¡Haviam fet tanta broma quan treballavam p' egadas als *Anmetllons!*

— Me sembla que 'm deveu pendre per altra...

— ¡Y ara, *Pau!* ¡Encare ahir parlavam de tú ab lo de casa! Per cert que recordantnos d' aquell dia que van trobarte al quartet del cotó ab lo majordom, ¡nos vam fer un panxó de riure!

— ¡Jo?... ¡Verge Santíssima!

¡*Teus!* Sembla que no vulguis ferte ab los pobres, perque portas aquet barret ab mei *plumero* qu' un *gura* de caball. Ja ho sè dona que vas casarte ab un miy senyor; be prou que va dirrho 'l teu pare, avants de tancar-se á l' Hospici. ¿Qué havia de fer l' home? ¡Com que l' ofici de drapayre está tan perdut!...

La Ramey visiblement contrariada va anar per treures lo portamonedas á fi de terminar aquella conversació; pero tot de cop va exclamar:

— ¡M' han robat!

— E, mes facil aixó qu' ensopegar ab un duro—va observar la venedora; afegint desseguida—pero, en fi' no t' apuris, qu' encare que no 'm vulguis coneixe, ja tens credit, dona.

La senyora del primer pis va pagar lo gasto de la Ramey, y las tres amigas s' en van anar de la taula; mes al moment compregué la filla del drapayre qu' havia desmerescut per las sevas companyeras, puig per dugas vegadas al anomenarla se descuydaren lo "donya".

Pero ¡vet' aquí! qu' al arribar á la Plassa de Santa Ana, una senyora vestida de dol rigorós y dugas senyoretas vestidas també de negre, aturaren á la filla del *banquer* arruinat.

¡Ay, es vosté, Tuyetas!—va exclamar la senyora, y desseguida va deixá anar l' aixeta de las llágrimas.

—¡Si, Tuyetas—va afegir una de las noyas, fent lo bot—lo papá fa quinze dias va entregar l' ánima á Daul!

—¡Ay, Tuyetas—diguè l' altra senyoreta—quantas vegadas hem pensat en vosté!

—¡Miri, Tuyetas—va continuar la mamá aixugantse 'ls ulls—figuris que 'l meu pobre Panxo tenia una foguerada al cervell, y que 'l metje havia ordenat que li posessim gel al cap; donchs la bestia de la cambrera en lloch de posarli al cap va colocali als peus. ¡Nos los va assassinar! ¡Ay, pobre Panxo! quantas vegadas havia dit: "¡De cambrera com la Tuyetas no 'n tindrem cap mes!" Lo casarse vosté, 's pot dir qu' ha sigut la seva mort, perque vosté no li havia posat lo gel als peus, ¿oy que no, Tuyetas?

La filla del fuster va pogueuse al últim despedir de las seva antiga mestressa, y tot dirigintse á casa ab las sevas amigas, encare qu' aquestas no li van *apear* lo tractament per lo de ser la futura hereva d' un americano, va poguer observar que no li tenian las consideracions d' avants.

¡Aixó ray! Mes grossa era la que se li esperava. Al arribar al seu pis va trobar la porta oberta. La criada havia desaparecut emportantsen vintidós pessetas y mitja dotzena de cuberts de plata.

¡Ah! un petit detall: La Ramey, que no té criada, s' havia descuydat de tancar la finestra de la cuyna, y al arribar á casa va trobarse ab que un gat se li havia menjat una tersa de sardina que tenia á l' aygüera.

Aquestas senyoras sí que poden dir que tot lo seu descrédit y 'ls disgustos que van passar, los vingueren per volguer ser *propietarias*. ¡Malehidas casas de pessebrel!

Ja ho diu l' amo de la casa ahont visch, que lo ser propietari porta molts mal-de-caps!

Pero en porta mes encare lo ser inquilino de pochs recursos, quan cauhen .os mesos.

Notas importants: A l' endemá dels fets relatats va arribar á Barcelona lo tio de la Tuyetas, y aquesta va estar á punt de morir-se quan l' *americano* va dirli que estava completament arruinat, y qu' esperava dels seus bon sentiments que 'l reculliria.

La Tuyetas va saber pe 'l seu tio, que la senyora del primer pis en sa joventut era fregadora de rajolas, y que 'l seu pare, que feya de comparsa en un teatro, una nit *desempenyant* un paper de general, va morir d' un cop de trasto que va tocarlo del país.

A. GUACH TOMBAS

PENSAMENTS

Las coquetas, son igual que 'ls duros faisos, al poch temps de tractarlas, s' hi veu lo fondo de llautó.

Los enamorats ab mes ó menos paraulas, sempre 's diuhen lo mateix: Estimemnos eternament.

JOSEPH PUJADAS TRUCH.

December

SONET

Ab anhel aquest mes tothom espera
boy sufrint molta gent gran impaciencia,
encar qu' apreti 'l fret ab insistencia
y 's glassi l' aygua dins de la riera.

De la rifa tots volen la primera,
somniaut que son ríchs ab gran creencia,
y 's quedan á la lluna de Valencia
al veure que no han tret... ni la darrera.

Décimas, xichs y grans, buscant propina,
reparteixen per tot per fé algun ral,
y algú 'n fer bons pessebres s' amohina
per demostrar que son enginy molt val,
mentres molta virám prést s' assassina
per celebrar las festas de Nadal.

M. GARDÓ FERRER.

PRETENSIONS

SABEU qui 'n té? aquell xicot
que pensanse se un gran home
presumeix per tot arreu,
ia l' os á toias las donas
que 's presentan al seu pas,
y després com si tal cosa
esplica á n' als seus company
qu' eil ab la seva tabola,
ha conquistat molts nenas
y sols arreplega *bolas*.

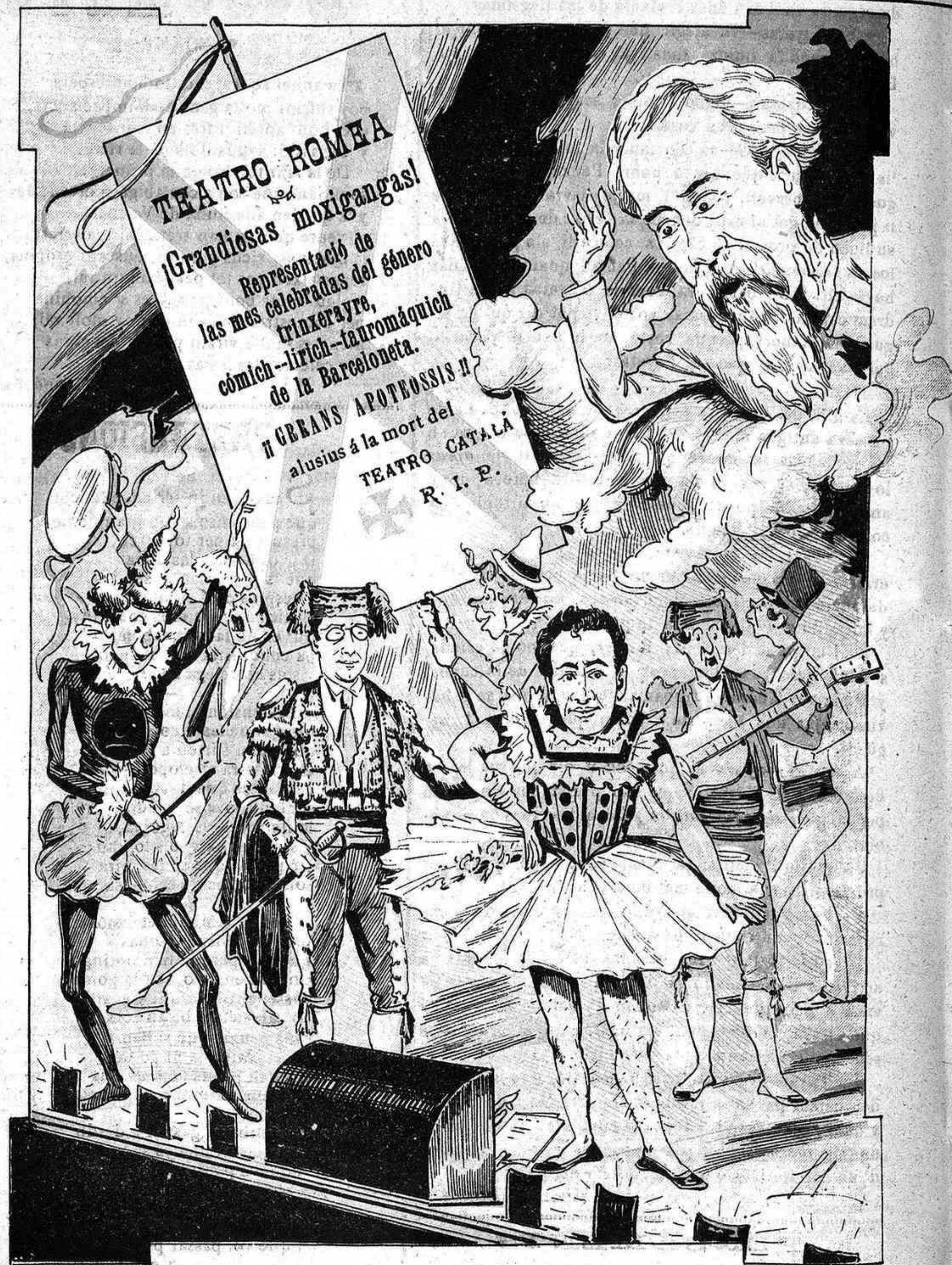
Pretensions tenen per mi
totas aquellas xicotas
que quan surten a passeig
tota la cara s' empolvan,
pensantse que d' aquet modó
si algún jove se 'n adona,
lo flexarán desseguida,
y seguint aixís sols logran
ler patí al que se las mira
sols de fastich, se suposa.

Tenen també pretensions
totas aquellas personas
que sols perque han obtingut
un bon empeco, fan la goma
passejantse amunt y avall
ab carretela ó be ab cotxe
sens pensar que si demá
la cessantia 'is hi portan
quedan pelats com avants
y d' ells toinóm fa la broma

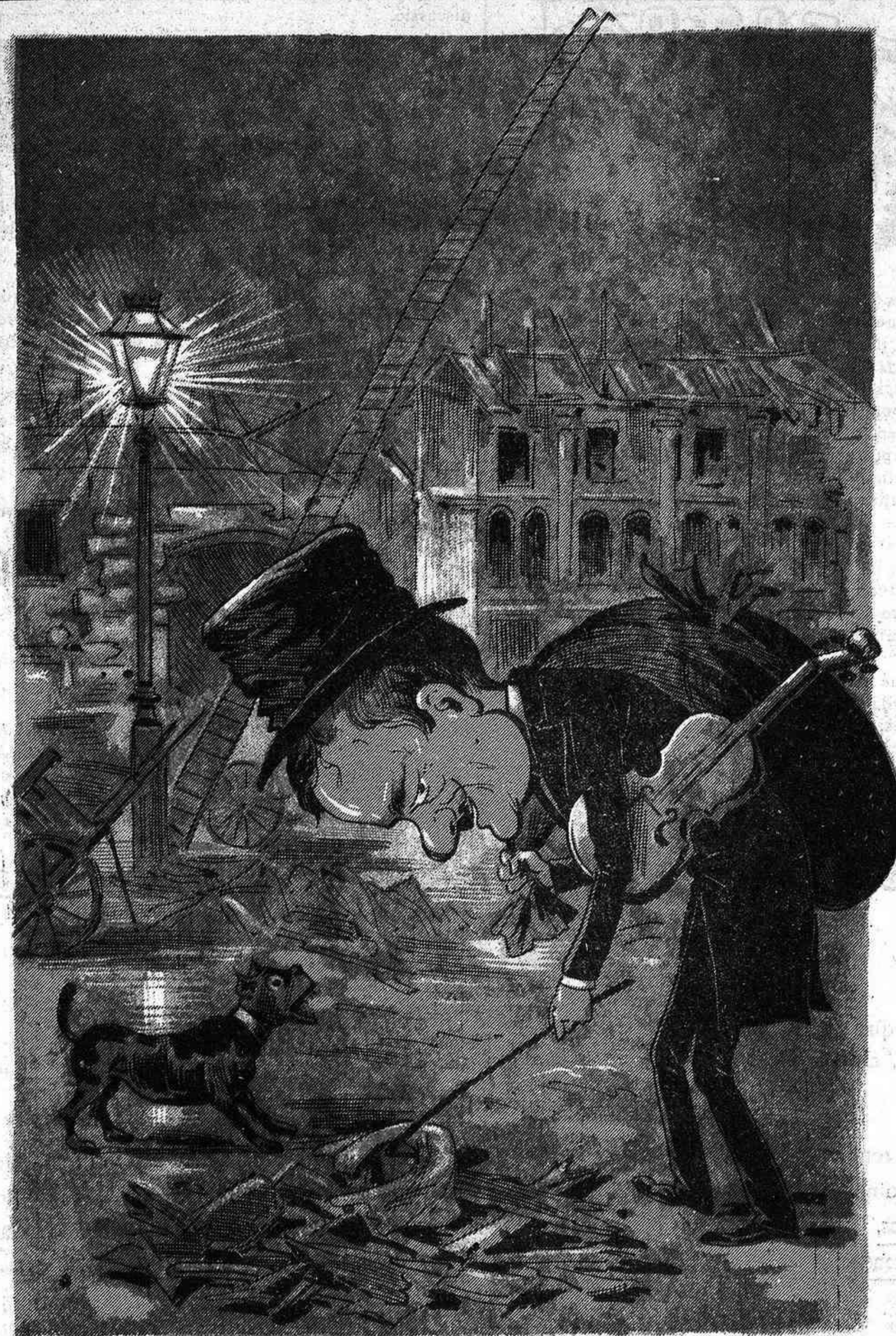
També 'n gastan á desdir
y aquets ni niens se 'n adonan,
'l que 's pensa se un bon músich
y ab prou feynas sab de nota,
'l que 's creu se un bon pintor
sent tan sols un *pinta-monas*
'l que vol passar per comich
y tan sols sab fer ganyotas
y en fi, jo que vull fer versos
y no se agalá la ploma

MANEL RUSSINYOL.

Masnou, 1895.

Si tornava 'l Gran Pöeta trobaria tot aixó... Per no patir tals torturas ¡li val mes que siga mort!

Un sereno acaba d' averiguar que totas las nits, un drapayre de Girona remou las despullas apilotadas de la Plassa de Catalunya. S' assegura que hi busca... ¿uns títols de propietat!

LICEO

La famosa ópera de Verdi, *Otello*, ha tingut en la present temporada una execució perfecta, com era de esperar, donat que las importants parts de *Desdémona* y *Otello* eran confiadas á la celebrada Tetrassini y al eminent Cardinali, artistas que, sens temor á la mes petita exajeració, trobem imposible puguin trobar qui rivalisi ab ells.

Secundaren ab acert als mentats artistas, los Srs. Laban, Oliver y Luppi, y lo mestre Vanzo, que acreditá un cop mes sa privilegiada batuta.

Pera dissapte próxim se prepara *Gli Ugonotti* pera la Borelli y Pinker y lo Sr. Mariacher. Preveyém un nou triunfo.

NOVETATS

La reproducció del ball *Mabille* ha donat bonichs ingressos, pero ha xasquejat bastant á la concurrència ja que s' han eliminat certs passatjes y lo conjunt resultá molt manso.

Se veu que la direcció tenia por als *membres* de la Fulla, que, dit sia de pas, en lo dia del re-estreno alguns de sos socis y adeptes, ocupavan las primeras filas de butacas, provehits ademés de colossals gemelos.

Sentim vivament la desitúsio que reberen.

Pera ahir estava anunciada la reproducció del ensaig dramátich del crítich *Clarín* titulat *Teresa*, que en la nit de son

estreno per la companyia Guerrero, doná lloch á vivíssima discussió.

Continua activantse l' espectacle *Urganda*, á fi de que pugui presentarse en las próximas festas de Nadal.

ROMEA

En la passada setmana á pesar dels *caps de toro*, no s'efectuá cap novetat que revesteixi la mes petita importancia.

TÍVOLI

Ab brillants resultats y agrado de la concurrència s' han desenterrat algunas de las sarsuelas antiguas, que sols reproduhian de quant en quant certas companyias, que semblavan sucursals de matadero.

Entre los que saben certs misteris de la casa, se diu que s' tracta de reproduhir *La Dolores*, si be ab rebaixa de preus, noticia que creyém sera ben rebuda de nostres apreciats lectors.

CATALUNYA

S' ha estrenat *La primera medalla* juguet cómich que com del reputat poeta Sr. Jack on Veyan es de primera y molt digne de que fassi llarga estada en lo cartell.

Encar que la *troupe* Pinedo no es del tot idónea per aquest género teatral, sortí bastant ayrosa en són desempenyo.

Las plagas de Madrid revista refundida per sos autors, ha sigut bastant ben rebuda, principalment en las variants y adicions certeras que hi han colocat

GRAN-VIA

Brillantment ha comensat la nova Empresa puig á la molta variació de sas obras, deu anyadirshi la acertada execució que han lograt.

Cal distingir *El Tambor de granaderos* y *Lo somni de la Ignoscencia* que resultaren molt dignes y hasta dignes de teatros de major categoria y per lo tant de mes pretensions en los preus.

UN CÓMICH RETIRAT

! AGUINALDOS; !

Tothom que vulgui *pescarne* de grossos, no 's descuydi de visitar la litografia de Ramon Estany, Sant Ramon 5, ahont per pochi diners se troban cromos elegantíssims pera

FELICITACIONS DE NADAL

los quals tenen la propietat de fer que las personas felicitadas donguin ab gust un bon aguinaldo. Hi ha cromos pera dependents de Cafés, Perruquerias, Fondas, aixis com pera las Corporacions de Serenos, Vigilants, Carters y tota classe de oficis é industrias, com Forners, Lampistas, Sabaters, Carboners, Escombriayres, Carreters, Cotxeros, Sastres, etc.

¡Nous y variats dibuixos! ¡Preus sens competencia!

VENTAS AL PER MAJOR Y MENOR:

Litografia Barcelonesa de RAMON ESTANY, Sant Ramón, núm. 5

DOS CONQUISTADORS

—Ja l' hem fetxada, Quico; mira com nos vé al darrera.
—No hi ha com ser guapo pera fer patir donas.

A MERCEDES

R I M A

I

UN any sense parlarnos vida mia!
Dotze mesos sens dirnos un sol mot?
¡Es un dolor crudel, una agonía
que sols qui ho pasa definir-la pot!

II

¿Qué hi fa que 't puga veurer, si 'l defici
que sento dins del cor no 't puch contar?
¡Verge Santa d' amor, qui 'n sacrifici
mes terrible la sort me vol portar!

III

Si era avants una pena indefinida
passar días sens dirte ma passió,
¿qué será passá un any, un any de vida
sens oir de ta veu la vibració?

IV

Sens oir de ta veu, tanta dolura
que 'm tenia lo cor embadalit
deixantlo saturat d' una ventura
com ja may cap del mon hagi sentit.

V

Sens poguer explicarte, hora per hora
de nostra desventura lo torment,
sens poguerte contar l' abrasadora
flama que sento al pit continuament.

VI

Flama d' amor ardenta, que encengueras
un dia ab los teus ulls encisadors,
foch estret per mon goig de las fogueras
que encesas manté 'l Deu de los amors.

VII

Ah! Mercedes, Mercedes, m' estimada,
m' estich morint d' angoixa, apesarat,
¡no parlarte en un any, ni una vegada
sent un any per mon cor la eternitat!

VIII

S' assegura que llenguas amorosas
son los ulls pe 'ls aymants que tenen fé,
pero tinch de contarte tantas cosas,
tantas cosas, que ab ells jamay podré.

IX

Ab los ulls podré dirte que t' anyoro,
que la ausencia me te sense consol,
que fent tas penas mevas, tant las ploro
que fins la nit mes negra s' en condol.

X

Puch dirte ab los meus ulls que may se cansa
lo meu cor que t' estima, d' estimar,
que si bé estich morint, may la esperanza
que tinch posada en tú, sento minvar.

XI

Podré dirte mil cosas ab miradas
que entendrás, sent tú reyna del cor meu,
mes aquellas paraulas encisadas
tan sols te las pot dir la meva veu.

XII

La meva veu que igual que la veu teva
ressona en lo meu pit ab tal dolzor
que sentintla mon cor á Deu s' eleva
y 'm fa estimarte mes, angel d' amor.

XIII

Me fa estimarte mes, puig tant m' encisa
de ta veu l' armonía y dols concert
que estich gelós del céfir y la brisa
que s' emportan sas notas tendrement.

XIV

¿Y no parlarnos mes? ¿Com es possible
que pugui resistir tan gran do'or?
una pena tan gran é irresistible
aquell que tinga enamorat lo cor?

XV

Oh! válgam que 'ns veurém, divina Santa
que adoro nit y dia sens parar.
Oh! válgam que 'ns veurém, puig tant m' espanta
lo sacrifici inmens que haig de passar.

XVI

Que á no saber que tú, videta mia,
m' estimas y sufréix també 'l teu cor,
per no sufrir un any tanta agonía,
buscaría joyós la meva mort.

J. M. DURÁN.

Campanadas

Estém preparant un número extraordinari pera primers d' any nou.

rer lo tant tots los colaboradors que vulgan favorirnos ab los seus travalls, ja ho saben: posin ma á la ploma y no s' entretinguin, perque 'l temps es curt.

*

Lo *Brusi* deya la setmana passada, que molts dels que han felicitat al Sr. Rius y Badia ab motiu del derribo de las edificaciones de la Plassa de Catalunya, ho han fet per veure en lo procedir del arcalde un acte de despotisme dels que tan agradables son als revolucionaris.

Deixant apart lo que 'l dret del *pataleo* ha de concedirse á tothom, no estará de mes que sápigam l' indignat colega, que si tots los déspotas han de ser com lo Sr. Rius y Badia en l' assumpto de la Plassa dels Entrebanchs, serém los primers en cridar: ¡Viva 'l despotisme!

¿Está content?

*

Segons haurán vist per la premsa, s' ha celebrat á Madrid ab ordre perfecte, una imponent manifestació pública en só de protesta contra 'ls *taruguistas* del Ajuntament, denunciats pe 'l marqués de Cabriñana.

Si algún tropés ó destorb s' ha presentat per oposarse á una manifestació tan honrada y legítima, ha vingut de part del govern.

Si algú ha volgut ridiculisar un acte tan hermós, han sigut 'ls periódichs del partit dominant, subvencionats ab diners procedents del *fondo de los reptiles*.

Hi ha que convenir, donchs, en en que la escombrada que Madrid y Espanya entera desitjan, ha de comensar desde molt amunt.

Perque 'ls homes de l' *ordreson* la única causa del *desordre* que reyna en totas parts ahont intervenen.

¡Per lo *desordenat* de la seva conducta!

*

Un oficial anglés anomenat Mister Churchill qu' actualment y per curiositat, 's troba en la isla de Cuba al costat de las nostras tropas, escriu á un periódich una correspondencia, en la que diu entre altres elogis del soldat espanyol, que li ha causat una gran admiració i espectacle d' aquells valents xicots, rient y cantant serens y tranquils sota 'l foch del enemich.

Ah, si, *Mister Churchill...* nosaltres som aixís! molt tranquils, molt valents, y sobre tot molt bon xicots.

La proba d' aixó últim, es que suportém uns governs, que vostés ab tot y no ser tant valents ja haurian enjogat á... n' aquell país, que si 's anomena, 'n fan pagar cinch *pelas* á Gracia.

De tots modos gracias per l' elogi y adverteixis qu' aquets xicots tan alabats, tot just fa quatre días qu' eran á casa seva y en lo que menos pensavan era en tirar tiros!

'Ls barcos de la Trasatlántica segueixen embarcant fills de mare y lo de Cuba no porta trassas d' acabar, sinó que molt al contrari cada día las noticias qu' arriban son mes pessimistas y 's veu clarament que la *cuba* está cremant pe 'ls quatre costats.

Francaament es hora ja de veure com s' arregla aquesta *troca* tan embullada.. Es hora de veure si 's estronca d' una vegada aquest riu d' homes y de diners, que va á caure dintre un pou sens fondo.

En Cánovas va dir que defensariam la integritat nacional fins á gastar l' últim home y l' última pesseta.

Y ja comensém á trobarnos sense homes, y sense pessetas, perque tot s' ha gastat ja...

L' únich remey fora treure al *malgastador*.

Y á veure si ho arreglava un' altre.

Per mes que casi, casi, ja no s' hi veu arreglo.

Lo senyor Manaut (l de la *orina*) havent sigut querellat per Mossén Verdguer á causa del remittit aquell de marras, ha tingut de presentar 2,000 pessetas de fiança.

Mossén Jacinto, ha obrat com un home. En vista de que l' doctor Manaut 'l titllava de *boig* y no ho es, 'l persequiex per calumnia.

¡Y que vagi dihentli boig! L' autor del *Sant Francesch* li pot ben respondre:—Boig eh?... Donchs vaig á probar si *boigs fan bitllas*.

En lo poble de l' Estany ha tingut lloch recentment un crim horrorós... Un crim que fa posar 'ls cabells de punta...

Figurinse qu' un vehí del dit poble, va trobar á faltar un gós á qui estimava, com si fós de la familia, y després de moltes pesquissas, va venir en coneixement que 'l *quisso* havia sigut sacrificat en *aras* del amor.

A la *cuenta*, estimava á una gossa y la mestressa d' aquesta, vetllant per l' honor dels seus va agafar al *seductor* pe 'l ganyot y va tirar-lo dintre un pou, ahont morí ofegat.

Mes l' amo del gos, no va conformarse; va denunciar 'l crim y en conseqüencia l' autora del mateix, noya guapa per mes senyas, está presa, convicta y confessa d' haver assassinat alevosament al *Xelin*.

Y naturalment ab tal seguit de tragerias hi han treballat varios dias, lo jutje municipal, 'ls mossos de la Esquadra y que se jo quantas *autoritats*.

Y diuhem que 'l paper sellat, que ja 's porta escrit á horas d' ara fa escriuir!

¡Lo que no 's diu, es si van fer l' autopsia á la *victima*!

Los empleats en las oficinas del Estat, sumisos á las ordres de sos superiors de no concorre á la manifestació del dilluns passat, organizada pe 'l Circul de la Unió Mercantil de Madrid, acudiren tots á cumplir lo seu deber, donant-se 'l cas de que foren molts los que no tingueren taula, ni cadira ahont sentarse; lo que va demostrar que son moltíssims los que no 's recordan d' anar á la oficina mes que 'l dia qu' han de firmar la nómina.

Lo Circul de la Unió Mercantil pot felicitar-se, donchs, de que la seva manifestació, sino per altra cosa, haja servit pera que tots los empleats, sense distinció, ocupessin per primera vegada 'l seus puestos, cosa que no havia pogut lograr ningú encare.

Senyors del Circul, ¿no 'ls sembla que fora molt convenient la celebració d' una manifestació diaria?

Seria 'l crit de guerra contra 'ls ganduls.

'Ls periódichs conservadors diuhem que la manifestació en favor de la moralitat va ser *magreta*.

Segons ells, 'ls manifestants no arribavan á 10,000.

En cambi molts periódichs lliberals donan com á exacta la xifra de 70,000 manifestants.

Ara vagin á saber qui diu mentida.

Jo no mes 'ls diré una cosa y és que si 'ls manifestants podían contarse pe 'l número de madrilenys aburrits y fastiguejats, dels *ratas* que corren per Madrid y del govern que 'ls ampara, no sols m' inclino á la última xifra, sinó qu' encare la trobo curta ..

¡Y ben curta!

Aquesta nit tindrà lloch en lo Teatro Circo Espanyol, lo benefici del aplaudit primer borítano cómich D. Joseph Carbonell Codina, representantse «El Plato del Dia», dos actes de «Robinson Petit» y la celebrada sarsuela del senyor Colomer «Lo somni de la Ignocencia».

Las simpatías ab qué conta lo beneficiat son moltíssimas, y 'l programa escullit?... ¡Plé segur!

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dilluns á la nit)

Empayta Boynas: Está bé.—Ferrer de tall: No m' agrada.—Filiberto: Publicarém la *xarada*.—A. Pallejá: No resulta.—Joan Rocavert: Molt bé.—Trinxerayre, etc: Anirán dos geroglífichs.—J. S. C.: Son defectuosos.—M. Gardó Ferrer: Ho insertarém.—J. Bover Casellas: Es pech garbosa.—Joseph Gorina Roca: Está bé.—Aleix de la Selva: Anirá 'l geroglífich.—Raymond: S' agraeix lo bon desitj.—F. Ribas: Publicarém dos anagramas.—Pere Salóm: No serveix.—Espardanyé del Vendrell: Está bé.—Carriquiri: Lo sonet es incorrecte. Aprofitarém la *baldufa numérica*.—Ma. Tilao: Si no té céntims pera lo sello, busquin.—Ramón Torres: Anirá 'l logogrifo.—R. T. T.: De vosté, casi tot.—Joan Rocavert: Y de vosté, l' anagrama según.—A. Tilop: Están mal versificats.—Perico: Tenen poca solta.—J. Sunab: No hi poden anar mes que 'ls originals pera 'l periódich, Anirá «Lo de sempre».—Quimet Borrell: Está bé.—Salvador Truyols: No vá.—Salvador Portas: Id.—Antón Prats: Publicarém la tarjeta. Ja veurá l' anunci.—Joanet Xarramí: Anirá 'l según geroglífich.—Emili Reimbau: Si vaig acceptarlas, miraré de servirlo. Lo d' aquesta setmana no m' agrada.—Pere Martí: Anirá.

Lo que no 's menciona es molt dolent.

LITOGRAFIA BARCELONESA

— de Ramón Estany —
5, Sant Ramón, 5. - BARCELONA

